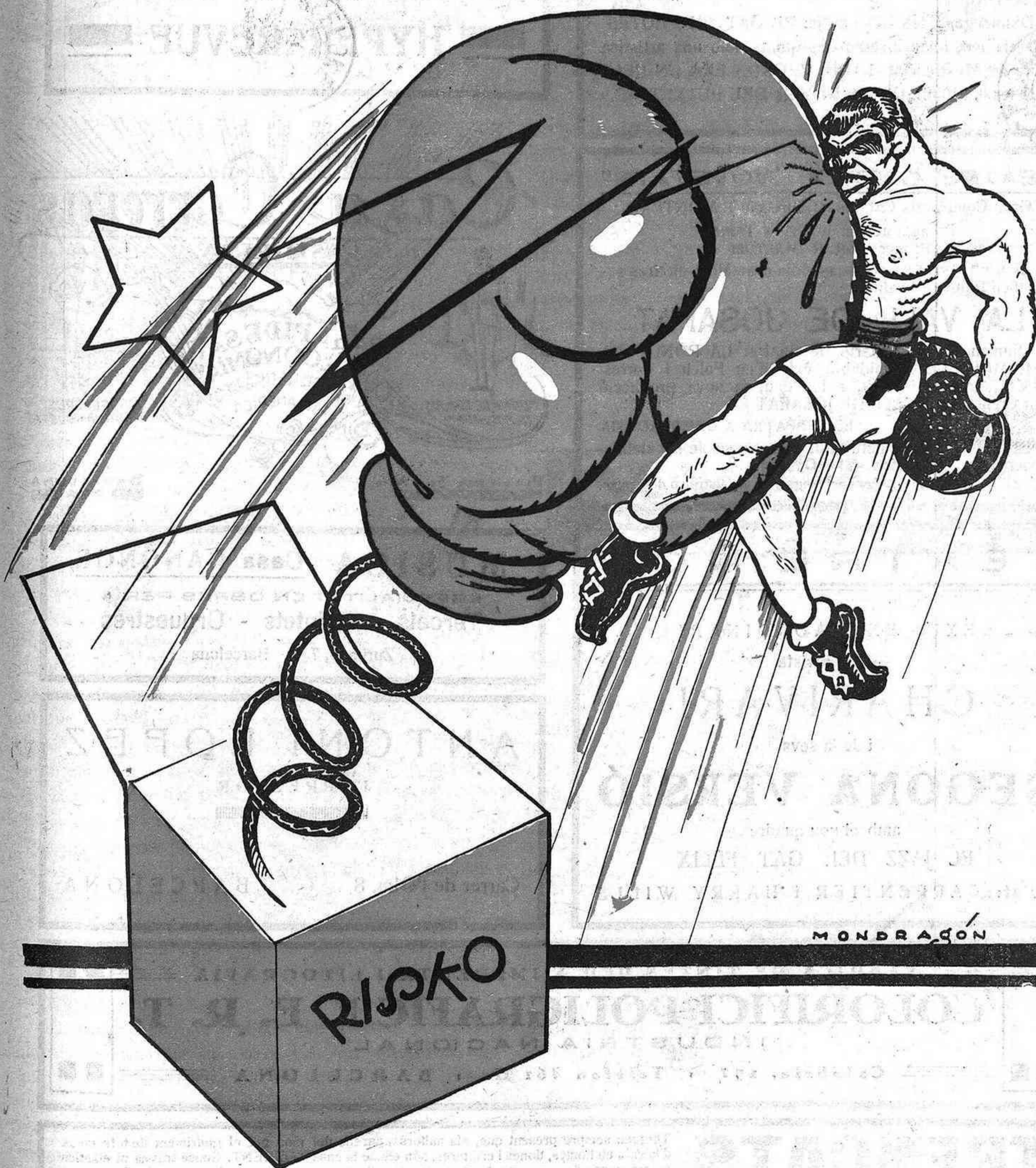

Barcelona 2 de desembre de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm. 2528 - 15 cts. - Atrassats 30

UNA SORPRESA D'EMPENTA

— Amb gaires com aquesta, aviat de mi
no se'n cantarà gall ni gallina.

Teatre Català ROMEA

Gran Companyia VILA-DAVI

Primera actriu: MARIA VILA
Primers actors: DAVI i NOLLA

Avui, divendres, repetició de la festa del Cinquantenari de UN MILIONARI DEL PUTXET, es sortejaran 20 participacions; 10 tarda, i 10 nit, del N.º 49,448 de la RIFA DE NADAL.

Diumenge, a les tres i mitja: EL GAT AMB BOTES. Tots els nens i nenes seran obsequiats amb una artística figura de Mestre Gat I UNA VEGADA ERA UN REI..

A les 6, i 10 nit: UN MILIONARI DEL PUTXET.

TEATRE CATALÀ "NOVETATS"

Gran Companyia Catalana : Direcció J MONTERO

Primera actriu: JOSEFINA TAPIAS
— Primer actor: R. MARTORI —

Avui nit, ESTRENA de la comèdia dramàtica en tres actes, d'en Pompeu Crehuet,

LA VALL DE JOSAFAT

Diumenge, a dos quarts de quatre: LA RONDALLA I EL MIRACLE, formidable èxit d'en Folch i Torres. A tres quarts de sis, i nit, a les deu, la nova producció d'en Crehuet, LA VALL DE JOSAFAT.

ES DESPATXA A COMPTADURIA

El dies 19, 20 i 21, actuarà la Companyia de la celebrada actriu francesa Mm. SIMONE.

Per encàrregos a l'Administració del teatre.

TEATRE COMIC

EL TEATRE DELS GRANS ESPECTACLES

Avui, dia 2, estrena
de la nova revista

EUREKA

— HYPER-REVUE —

PLAGA DEL SOL 9.

BARCELONA
GRACIA

TEATRE NOU

EXIT EXTRAORDINARI
de la revista

CHARIVARI

i de la seva

SEGONA VERSIÓ

amb el nou quadre

EL JAZZ DEL GAT FÉLIX

Aviat: CARPENTIER i HARRY WILLS

MUSICA Casa CANONGE

ESPECIALITAT EN OBRES PER A
Tercets - Quintets - Orquestres

Zurbano, 7 - Barcelona

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Olm, 8

BARCELONA

FABRICA DE TINTES PER A IMPREMTA I LITOGRAFIA
COLORIFICI POLIGRAFIC F. E. R. T.
INDUSTRIA NACIONAL

Calabria, 197 : Telèfon 461 H. : BARCELONA

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,

CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

SENY INTERNACIONAL

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, com la seva germana gran, "La Campana de Gràcia", tenen un sentiment liberal i justicier. Es per aquesta raó, que tots els problemes que afecten als homes i al progrés ens afecten a nosaltres mateixos; és per aquesta raó que seguirem aliadòfils, i és per aquesta raó que creiem que

la Societat de Nacions té una alta valor de progrés i de democràcia. Si no ho creguéssim, no fórem liberals.

—La Societat de Nacions té dues menes d'enemics—em deia un dia aquell vell benaventurat que en vida es digué Lleó Bourgeois i que fou amb Wilson el creador de la lliga internacional—; els que creuen que no farà res i els que tenen por de què farà massa.

Tenia raó. Els que creuen que no farà res, són els escriptors que només saben lladrar. Fan com els gossos que lladren i no mosseguen. Només es saben posar en una còmoda situació de crític i de pessimista; de "defaitiste" i del que no creu en res. Si a Xina no s'entenen, es pregunten: "Què fa la Societat de Nacions"? Si Alemanya es baralla amb França, hom diu: "Què hi diu la Societat de Nacions"? Si un poble petit demana la seva independència i la Societat de Nacions no pot escoltar-la, es diu: "Per què serveix la Societat de Nacions"? Si la mussolinada dura temps i temps, es pregunten: "Però quan actuarà la Societat de Nacions"?

I tota aquesta gent que pregunta i xerra—xerra més que enraona—, ja sap el que és, significa i representa la Societat de Nacions? Ja sap el que vol dir Societat de Nacions?

En canvi, n'hi han d'altres que li tenen por. Són els que comprenen que fa massa via, que progressa massa, que, poc a poc, arribarà un dia que es farà la mestressa del món, que les nacions petites es donaran compte de què són la majoria i de què la majoria mana i que aconseguiran per la força dels fets el que ara no poden haver. Amb l'Assemblea d'aquest any s'ha fet un pas, dos tres o cinquanta passos més a favor del projecte d'arbitratge forçós, seguretat internacional i futur desarmament. Que no

s'hi arriba de cop i volta? Què hi farem! Tota aquesta gent que ho vol de seguida, és que no senten la fe de l'obra; ni comprenen l'esperit del treball fet. Quants segles fa que els catòlics esperen el dia del judici final? Quants anys esperen les masses treballadores l'hora integral del seu triomf? Tot és qüestió de temps, d'anys, a vegades de segles. La Revolució francesa fou possible per la tasca pacient dels enciclopedistes; l'obra de Rússia fou possible pels cent anys d'esclavitud. Totes les grans reformes que trasbalsen el món i desfiguren la veritable silueta del món són filles dels temps, dels anys, dels segles. Cal esperar i tenir fe.

No és prou que en parlin mal certs enemics de tot progrés, no és prou que no hi vulguin res les dretes de tots els països per a què els esperits liberals defensem ardentment l'organització de Ginebra que per ara ja fa prou essent un deturador—i quin deturador!— de totes les passions imperialistes del món?

FRANCESC MADRID

REGIDOR I CATOLIC

—Diuen que la Societat d'Autors ha portat al tribunal al president d'una societat catòlica.

—Per...?

—Per negarse a pagar els drets de propietat intel·lectual.

—...!

—Naturalment, el president d'aquesta societat és catòlic.

—...!!

—I regidor, a més!

—...!!!

LA ILLUSIO D'ESSER FORASTER

Passejant amb un amic nostre, home de lletres meritàssim, ens queixem dels disbarats, de les destroces que amb tota impunitat es perpetren a Barcelona: les Rambles, la Plaça de Catalunya, el projecte de barri gòtic, etcètera, etc.

El nostre amic ens diu:

—No t'indignis, que no val la pena d'indignar-se. Veritablement, tot això fa llàstima, és grotesc i és llastimós. Però contra la teva indignació trobaràs en tu mateix un remei!

—No mirar, potser?

—No: mira tant com vulguis, però fes-te la illusió de què ets foraster, de què estàs de pas a Barcelona, i pensa: Pobres barcelonins, com han de viure!

NO ES POT FUMAR!

Aquest és un crit que s'oeix amb més freqüència de la que caldria. I, naturalment, és un crit que no s'hauria d'oïr.

No tenim tabac! I l'home, sense tabac, és animal perdut, més perdut que mai—consti que això d'animal no ho diem amb ganes d'ofendre.

Algun optimista, que encara en queden, dirà que ens equivoquem, que diem les coses per gust de dir-les, que sí que n'hi ha de tabac.

Però, anem a pams, senyors: el que hi ha, el que ens donen als estancs i nosaltres ens fumem amb la més bona fe del món, és tabac?

Déu nos en guard de caure en pecat d'escepticisme. Déu nos en guard de negar-nos a l'evidència. Ens diuen que és tabac el que fumem? Ens diuen que és tabac aquesta pols negra en la que de tant en tant hi ha un trosset de fulla? Doncs, si ens ho diuen, ho hem de creure. I consti que creure tal cosa, ja és creure!

Ens explicarem: en un paquet de 2'80 pessetes—tabac de ric!—un amic nostre hi va trobar els següents objectes: una fulla de màquina d'afaitar, un cap-i-cua, un llapis automàtic, una cullereta de cafè, un altre cap-i-cua, una corbata, una col·lecció de segells, uns cordons per a les sabates, un altre cap-i-cua, un rellotge de polsera espatllat, una capseta de pastilles de clorat de potassa, una lligacama, un altre cap-i-cua, unes ulleres. Fins hi havia una miqueta de tabac.

De manera, que el nostre amic no podia queixar-se.

Des de fa un any que, segons tenim entès, se'ns promet tabac italià. La incorporació d'aquest tabac—entre ell el toscà, que sempre serà millor que el nostre caliquenyo—seria una solució per a nosaltres, els fumadors.

Però aquesta solució s'allarga massa. Tot sovint llegim a la Premsa, que estan llestos tots els tràmits. Però el tabac no arriba.

Es que tal vegada se l'ha fumats el senyor Sala Sitjà, el delegat tabaquívol del Govern italià

O qui se l'ha fumats?

VIRAI

LES HORES FANTASIOSES

L'ELEFANT BLANC

Hi ha dones per a tots els gustos: aquella, però, s'apartava de la dona com moltes d'altres. D'un temps ençà, un amor ultraseriós i ultratranscendental s'havia infiltrat impensadament a la seva vida. (Cal que la gent comenci a no fer broma amb la seriositat i la transcendència d'una cosa tan cinematogràficament formidable com l'amor.)

I bé: ella, doneta alegre, meitat figa i meitat raïm en el ram de la bellesa, de feminitat i atracció sexual amb abundància, es lliurà a una tristesa i lassitud una mica *Margarida Gautier*. Començà a no adalarar-se pel viure; el tedi, aquell tedi que és el teló de fons de tots els personatges de Chejov, l'engolí. Quantes vegades, els objec-

es i les coses d'insignificància suprema li suggerien les visions més fantasioses, les més sense cap ni peus.

Aleshores visqué una crisi aguda d'antiadmiració: per a l'home, per a la dona i per a tota altra cosa semblantment humana. I aquí comença el desig de possessió més impossible d'assolir que pugui somniar-se: el de l'elefant blanc. L'elefant blanc, en aquest cas concret, no era una imatge d'orde sensual; comptava el cos, però no l'ànima.

Des d'aquell moment, ella tingué per nord el desig de l'elefant blanc. Es més, esperava l'arribada del monstre amb el mateix èxtasi que d'altres esperen l'arribada del príncep ros dels somnis—quan el príncep ros dels somnis era la màxima aspiració—. I el més sorprenent del cas era que, en els somnis, la figura de l'elefant blanc s'estilitzava fins a devenir una fantasma semblant, amb totes les conseqüències del sexe.

Un dia fimbirà tota ella d'emoció: aquella nit, en el circ, veuria cinc elefants blancs. Però l'elefant blanc, el del somni, no podia pas ésser cap d'aquells cinc exemplars horriblement monstruosos del circ: la fantasia, doncs, l'havia enganyada miserablement.

Després es va casar amb un home de carn i ossos.

AMILCAR

UN ARTICLE SOBRE LLUIS CAPDEVILA

El periòdic madrileny "La Voz", publica un article de Robert Castrovido, sobre Lluís Capdevila, amb motiu del recent procés que aquest ha sofert per un dels seus llibres.

Robert Castrovido, ultra fer l'elogi del nostre company, denúncia subtilment, l'odi a la bellesa, a la bondat, a la veritat i a la intel·ligència, que porten amagades moltes d'aquestes fòbies antipornogràfiques.

I fixeu-vos, com, realment, les seves persecucions van més contra els escriptors i els artistes d'una personalitat fortament acusada com la del nostre amic, que no contra les publicacions anònimes, francament repugnants, que de vegades vesteixen amb la seva fullaraca obscena, el mateix els quioscs de suburbi que un dels barris més centrals.

Robert Castrovido, un dels cervells més clars de Castella i un dels seus cors més generosos, és al costat nostre. Si estés a Barcelona, seria, n'estem segurs, un dels que aquests dies s'aplegaria entorn del nostre company, per alçar la copa per a la dignitat i la veritat de l'art, i la llibertat de l'artista.

Però deixem la paraula al propi Castrovido, que d'aquestes coses en sap més que nosaltres.

Heus aquí els paragrafs més interessants, de l'article alludit:

"Hay mortalizantes que azuzan a los perros contra las alimañas pornográficas buscando otras presas. Buenos están esos deshonestos fariseos que cubren sus vergüenzas con el manto de la moralidad! Lo que desean es acabar con el periódico, con el libro, con el teatro, y cerrar los museos.

Estos tales son los expurgadores del *Quijote*, los que hace años se quejaron a María Guerrero de que representara comedias de Tirso de Molina y los que han cogido

LA CRISI DEL XARLESTON

Hem de convenir, i això sense sentir cap fretura escorcolladora sobre determinat sistema filosòfic, que en aquest tant mal'arranjat planeta nostre, tot té les seves pujades i les seves davallades.

Fa cosa d'uns tres mesos, qui no parlava del xarleston, era considerat com un perfecte totxo. Al cine, al teatre, al tranvia, és a dir arreu on es trobaven dues persones, no podien per menys, si és que volien encetar alguna conversa, que parlar de tant desconjuntat ball. La paraula venia a la boca sense que un se n'adonés.

Els confeccionadors d'abillaments humans, adaptant-se a les circumstàncies, trobaren la paraula molt adequada, per tal de batejar el fruit del seu treball. Així tenim pantalon xarleston, dit també Oxford, vulgus pota d'elefant; camises xarleston, sabates idem, mitjons el mateix, i en fi diguem que a tot el que empra la humanitat per torturar-se, hi havia donat aquest nom. Ara va decaient. Entre l'eficàcia més o menys fulminant de certs cops de puny, la calor i una cosa i altra va fent que'l xarleston vagi quedant a segon terme, i aviat, i tant debò fos demà, creiem que ja ningú no en parlarà. Ara, que per a la Història, al menys per a la Història de la nostra urbs, no pot passar desapercebut aquest lapse de temps. En ell fou possible que un home tingués una clara visió: donar un barri gòtic a Barcelona. I quina visió més bella! Els rebes dels barcelonins, no saben el que han perdut en no deixar portar a cap tan bella idea!

I la Plaça de Catalunya! I l'esventrament de les Rambles! I l'idea de convertir-les en *boulevard*! Res; res; no en parlen més; el cap ens dona voltes. Tan bella florida d'idees i de fets solament ha estat possible a l'època del xarleston.

Ho esmentem, perquè si, anys a venir, algun desvagat vol coneixer la nostra època i fer-ne la Història, pugui capir, l'alta influència, que han tingut entre nosaltres, les contorsions, que tenen a bé dir-ne balls, els negres africans.

JOAQUIM AROCA

INTOXICACIONS

Fa pocs dies, un matrimoni sofrí una intoxicació. Ell morí a les poques hores, i ella quedà en estat gravíssim.

El motiu? Sembla que algun aliment en males condicions.

Aquest drama de la família intoxicada, és un drama que es repeteix massa sovint a Barcelona.

Caldria que quan es descobris una tenda on s'exposessin productes alimenticis avariats, es tractés a llurs amos d'una manera inexorable.

En realitat, el seu crim, és pitjor que el del més vulgar rebenta pisos; fa més mal, no exposa la pell, i se'n surt, generalment, amb una multeta que no arriba moltes vegades a la ganància que ja han fet sobre els productes avariats.

I ni tan sols perd l'honorabilitat.

MONDRAGÓN

L'UZCUDUN

o l'equilibrista del campionat, que ha perdut l'equilibri.

con pinzas y echado en un braserillo los últimos versos de la letrilla de Góngora, que empiezan con éstos:

*Hermana Marica
mañana, que es fiesta,
no irás tú a la miga
ni yo iré a la escuela...*

En Barcelona se ha recogido un libro y se ha procesado a su autor, sentándolo en el banquillo. Supongo que le habrán absuelto.

El libro es la novela escrita en lengua catalana y titulada "Memòries d'un llit de matrimoni". Autor lo es el joven Luis Capdevila, literato de subido mérito.

A no dudar, por el título han pensado mal de la obra y la han diputado pornográfica.

"¡Memorias de una cama de matrimonio! ¡Uf! Huele a pornografía. ¡Duro! Si el libro hubiese sido hojeado, tras las portadas habría leído el persecutor esta dedicatoria: "A la meva mare, Lluís."

¿Hay quien admita la posibilidad de que un libro pornográfico sea dedicado por el autor a su madre? Esa dedicatoria santifica la intención y equivale, para los efectos de la persecución por el repugnante delito de pornografía, al "¡Detente bala!" de los escapularios usados por los voluntarios carlistas, y al "Vade retro!" ahuyentador del diablo.

La novela de Capdevila es lo más opuesto a lo pornográfico, porque es lo contrario al vicio, a la corrupción, a la miseria física y moral, al abandono y a la injusticia del hombre contra el hombre.

Considerarlo pornográfico sería equivalente a manchar con ese calificativo la obra de los mítines abolicionistas de la prostitución y la misma labor de la Asociación Internacional contra la Trata de Blancas.

Roberto Castrovido."

EL TEXT I NINOTS DEL PRESENT
NUMERO HA ESTAT VISAT
PER LA CENSURA GOVERNATIVA

SUICIDI MODERN

Uns passos que En Pep no tenia el gust de conèixer, es precipitaren vers la porta de la seva cambra. Dita porta s'obrí sobtadament i entrà una dona que es deixà caure damunt d'una cadira, tot murmurant:

—Aquí em tens!

En Pep no féu cap moviment. Del recó del seus llavis continuava escapant-se lentament el fum d'una cigarreta. Esperava el final amb estoica tranquil·litat.

Aquella dona tenia calor i bufava com una manxa. Després digué:

—Què tenim de fer?

En Pep continuà fet una estàtua inexpressiva. Tancà els ulls i la cigarreta ja començava a socarrimar-li els pèls del bigoti.

Llavors la dona aquella es tregué el capell i el posà damunt de la taula.

En Pep comprengué que la cosa anava de veres, i més quan ella s'aixecà, mirà l'hora en el rellotge, obrí la boca, respirà i començà a dir:

—Jo no sé per què vaig deixar-te... No tenia cap motiu. Hi havia massa núvols i poc sol en la nostra vida, i vaig anar-me'n com una bestiola. De primer, el canvi va semblar-me agradable. Trobant-me sola em creia més feliç, però això sols va ésser uns quants dies. T'oblidava, tenia ganes d'armar bronca i no sabia a qui. En fi, unes ganes molt grans de caure als teus braços m'ha fet tornar, i... ja sóc aquí!

En Pep obrí els ulls i replicà:

—Precisament, això és el que trobo mal fet!

Tornà a tancar els ulls, i amb un gran esforç de voluntat, s'adormí. El sol anava a la posta.

Ja fosc, En Pep es despertà. L'ombra s'espessia i aquella seva dona no es movia d'allà. Ell va aixecar-se i es dirigí vers la porta. Ja era de nit. Poc a poc activà la marxa, voltant pels carrers, i cap a la matinada tornà altra vegada a casa seva.

La dona encara hi era. En Pep no sabia si li havia anat al darrera o estava esperant el seu retorn. Disposat a acabar, es tregué una "Star" de la butxaca i l'amenaçà cridant:

—Prou! No vull veure't més! Veste'n!

La dona es tornà groga, però sense moure's contestà:

—No em dona la gana!

Llavors En Pep deixà la pistola damunt la taula, i s'encaminà vers la cambra més petita del pis. Entrà, ficà un peu dintre la safata de porcellana i després l'altre. S'ajupí, estirà la cadeneta amb els ulls clucs, i, empès per un doll furient d'aigua, desaparegué cap a les profunditats infinites del W. C.

UN DRAMA DE CALDERON ENTRE GITANOS

Fa poc a Almeria, un gitano l'emprengué a trets contra una filla seva, i la deixà malferida. El motiu, segons els companys de l'agressor, és que la noia s'havia fugat amb un gitano.

Heus ací, entre quina genteta s'ha refugiat l'"honor". Per això no calia que Calderón s'escarrassés tant.

L'ANESTESIA, L'HIPNOTISME I LES EQUIVOCACIONS D'UN DENTISTA

L'hipnotisme pot reemplaçar el cloroform?

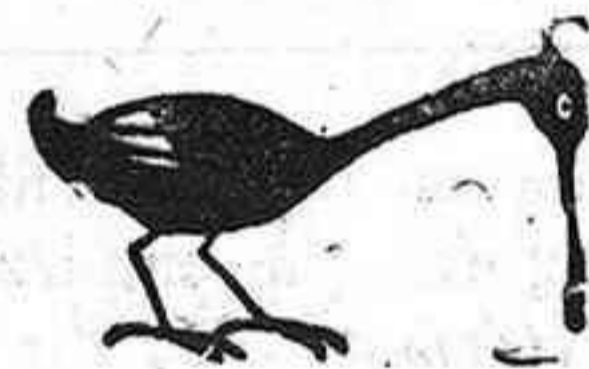
Vet ací un nou procediment per a fer operacions que tindria una pila d'avantatges, entre altres la de poder operar els cardíacs avançats. Encara que, dit sigui contra el parer dels cirurgians que cobren les operacions, als cardíacs millor és deixar-los morir en pau, que sotmetre'ls a la tortura dels bisturís.

Però, en fi, heus ací que, a Xicago, un cirurgià assajà aquest nou procediment de l'hipnotisme. Despertada la malalta, que era una dona jove, declarà que no s'havia sentit de res, durant l'operació.

A un dentista de la mateixa, seduït per aquest experiment, decidí adormir també els seus pacients per a fer les seves extraccions. Sembla que no hi ha res de més simple i que els resultats són excel·lents.

La primera a sofrir-ne l'experiència fou una jovecella. Com la dona operada, ella, en despertar, confessà també que no s'havia adonat de res.

Tanmateix, la seva satisfacció minvà una miqueta, quan comprovà que, en comptes del queixal dolent, el dentista li havia extret un parell de dents bones

UNA NOVA SECTA RELIGIOSA

Qui ha dit que als temps actuals ja no hi ha místics? Diríem que, contràriament, n'hi han més que mai... Cada dia es funda una nova religió o s'inventa una nova totxeria per ensibornar la gent.

De primer, l'espiritisme, el teosofisme, després; ara, heus ací a la moderna i culta Alemanya, on, en mig del seu materialisme científic, acaba d'aparèixer la més absurda de les sectes religioses. Només cal dir que els seus adeptes no volen creure amb la mort.

I heus ací, perquè es vegi fins on arriba la credulitat humana, un cas esdevingut entre els adeptes d'aquesta secta.

Havent mort un forner d'un càncer a l'estómac, el metge recomanà que l'enterressin de seguida. Els membres de la seva família, però, en comptes de seguir el consell del metge, enviaren a cercar un "germà" de l'esmentada secta, a la qual pertanyien, per a què reanimés el difunt.

Nit i dia, el "germà" es lliurà sobre el cos del mort a tota classe de manipulacions misterioses i extravagants, sense obtenir-ne, naturalment, cap resultat.

En vista d'això, uns quants familiars del difunt sortiren cap a Berlín en busca del gran mestre de la secta, perquè els ajudés a ressuscitar el cadàver.

Mentrestant, la policia, avisada pels veïns indignats, ha fet enterrar el mort a la força. Després, ha procedit a obrir una enquesta per a depurar responsabilitats.

Seria bo, però, de saber qui cobra més: si aquests "germans" per "ressuscitar" el mort, o els altres germans de sotana per enterrar-lo, bo i fent llurs fúnebres càntics?

ART I ARTISTES

Les escultures que en Claudi Mijó té exposades a les pot fer coses molt més fermes que tot això que ara ens demostren la complicada psicologia de l'autor. L'artista pot fer coses molt més fermes que tot això que ara ens presenta; la seva facultat d'adaptació el fa caure en una servitud cega de la moda i queda amagada la seva personalitat pròpia darrera els efectismes inútils d'uns ninots fets amb recepta estrangera i d'un barrocs pocasolta. Altres voltes cau en un romanticisme migrat i malaltís i pesi a tot això, tenim la certesa de què si es dediqués a treballar sense pensar en el públic, deixant córrer la seva inspiració tal com surt, arribaria a fer obres de vàlua, doncs hi ha pasta per a sobresortir en el seu art.

Així, en les escultures en què es mostra més personal, "Santa Teresa de l'Infant Jesús", "Joventut" i "Maternitat", resulta interessant.

A les mateixes Galeries, la senyoreta Maria Fiter, presenta un conjunt de pintures dignes d'estudi. S'hi veu una pintura feta amb el cap, pensada i seriosa; llàstima, i més tractant-se d'una damisela, que resulti freda i mancada d'emoció.

El dibuix és a voltes correcte, amb traçats d'harmonia, i, en canvi, en certes teles queda descuidat d'una manera alarmant i s'hi veu manca de recursos. A "Les Roselles" hi ha una pageseta amb les cames esguerrades per una

dificultat en resoldre un escorç; en canvi, el bodegó número 18, "Rovellons", és d'una tècnica impecable, ben dibuixat i ben colorit.

Són també dignes d'elogi "Gerro de vidre", "Platja" i "Hortalissa".

Si l'artista continua treballant amb cura i posa en les seves obres un xic més de sensibilitat femenina, farà coses dignes de tot elogi.

El plat fort de la setmana és l'exposició de Juli R. Moro. Hom no sap si fer-hi broma o indignar-se; tant per tant, la brometa és més saludable i no val la pena d'enfurismar-s'hi.

Davant de les pintures—diem-ne així—exposades, diríeu que es tracta d'una col·lecció d'anuncis o de croms per a caixes de panses; veureu paisatges bufons, llepades amb arbres de color de rosa. Ells bé prou porten el rètol d'on són fets, però nosaltres no ens ho empassem; ni el "Castell de Sant Servando" és tal castell, ni la "Hoz de Huesca" és d'Hosca, almenys per l'ambient. La única concessió que podem fer a l'autor—i que ens perdonin els fotògrafs—, és que es tracta de retrats fets amb un Kodak de tot a seixanta cinc i pintades a casa; d'altra manera no es poden explicar els efectes de llum arbitraris que mostra "Orto de Luna", un tros brut de la costa brava, amb un ou ferrat deliciós enganxat al cel.

BORIEL

EL MAL EXEMPLE

—Jo prou els hi dic que la cultura és font de riquesa. Però, és clar, pobres nois, em miren a mi, el mestre, i no em creuen.

INCONGRUENCIES

No és hora de descobrir, ni és de la nostra incum-bència d'esbrinar-ho, si els sants, quan eren a la terra, duïen barbes. La investigació és feina del barber i als de l'ofici l'oferim. Sospitem, però, que això de les barbes dels sants és un reclam religiós. Als oficials de l'Església, en sa majoria, la barba els ve a ésser com una credencial. Ben analitzat un sant sense barba en el rostre, què?... Desdiria en circumspècció (si no fos un sant Lluís!) salvent el cas d'un aprenent, adolescent o barbamec que no li poden exigir impossibles ni els fanàtics.

Nosaltres que—mal ens està el dir-ho—posem atenció en aquestes figures del cel, havem deduït que forçosament han de dur la faç poblada; del contrari perderien la confiança dels clients. I es comprèn aquesta deducció, perquè també s'hi han fixat, com nosaltres, amb aquest detall, els que prediquen la fe dalt d'una trona.

Un sant sense entrebancs a la cara, insistim!, perdria parròquia, ergo, devots. Un sant amb bigoti a la *Xarlot*, qualsevol el pendria per un actor de cine; amb patilles, estil *Claudi el Moliner*, per un comparsa de "*Los Calabreses*"; amb mostatxo, sistema Kaiser, per un dels de la secreta, presumit; afaitat a la ianqui, per un ballarí de xarleston; amb perilla segle XIX, per un poeta romàntic; amb xavos i panítoros per un adherit als zin-calós. En resum: portés el que portés a la faç, sense les barbes de reglament, un sant sempre semblaria que fés o es disposés a fer comèdia. I, en el cas dels sants, el fer comèdia no lliga. Al contrari... són els altres, els que els adoren, els que la fan la comèdia!

Actualment, per aquest detall de la barba hi ha manca de sants. D'homes n'hi han de tant o més bons que els barbuts més empedernits. La generació d'ara, cent voltes deportiva, si convingués demostrar la santedat existent, faria campionat. El que passa és que és impossible obrir un concurs per manca de número; perquè quasi tothom va a pèl a a repèl, i perquè molts subjectes bons, que podrien prendre part al record de resistència peluda, es donarien vergonya de dur barbes; que vol dir que es donarien vergonya d'ésser sants.

ANSELM GÓMEZ

A PARIS, COM A BARCELONA...

Acabem de llegir un eco de "*Le Journal*", d'aquest "*Le Journal*" tan assenyat i tan conservador; un eco que el mateix que a un diari de París, podria publicar-se, aquests dies, amb lleus variacions de noms i títols, a qual-sevol diari català de Barcelona.

Heus-lo ací, traduït textualment:

"*La Metisse amoureuse*" que publica Ferenczi serà prohibida... Per què? Perquè aquest llibre, tan pur d'intenció, és escrit sense vels. Ens posa l'exemple d'unes costums asiàtiques que per a nosaltres són una metzina... Prohibir un llibre així, és proscriure un art tant delicat i refusar la veritat, a la qual tenen dret tots els homes, per torbadora que sigui. "*La Metisse amoureuse*", de J. H. Rosny, jove, de l'Acadèmia Goncourt, serà llegida per un milió de lectors. Tal serà la resposta al soroll de la prohibició.

ASPECTES DE PARIS

Les caterinetes—o siguin les modistes—que per Santa Caterina fan tronar i ploure amb la seva alegria i gentilesa.

LICEU

Com ja diguérem, ha cantat unes òperes el tener Fleta. Aquesta vegada, com l'altra, com sempre, Fleta ha passat sense pena ni glòria. Es un cantant excessivament amanerat i de limitat registre.

A l'elenc del Liceu, aquest any, hem vist, hem oït un tenor que, sense els escarafalls, la "pose" i l'afany exhibicionista d'En Fleta, ens ha plagut més que el "divo" aragonès, ens ha semblat més artista.

Ens referim a Andrea Burdino.

S'han cantat "Rigoletto" i "La Bohème". Per a demà, disabte, hi ha anunciat "Boris Goudounoff", pel gran Chaliapine.

ROMEA

S'ha celebrat una festa a honor d'En Màntua i amb motiu de la 50 representació de la seva obra "Un milionari del Putxet". La festa ha consistit en regalar unes participacions de la rifa de Nadal entre el públic.

Si els toqués la grossa, quin bon record guardarien d'aquest milionari!

COMIC

Avui, divendres, diuen que s'estrena la nova revista "Eureka".

Es d'esperar que aquesta vegada, com les altres, l'èxit acompanyi a En Sugrañes.

La setmana entrant ja hi direm la nostra.

NOVETATS

Per avui hi ha anunciada l'estrena de "La Vall de Josafat", de Pompeu Crehuet. Pompeu Crehuet és un dels autors catalans de més crèdit, i el seu teatre—que va de la comèdia plàcida, com "Flors i violes", al drama punyent, com "La morta"—un dels més dignes de consideració.

A "La vall de Josafat" comèdia francament dramàtica, ja no cal dir-ho: li desitgem un èxit.

POMPEIA

S'ha estrenat "L'emigrant", original de S. Bonavía Panyella.

Es tracta d'una obra feta amb molta habilitat i picardia que causà gran efecte al públic.

La presentació i la interpretació, dignes d'elogi.

NOU

S'ha afegit un nou quadro a la segona versió de "Charivari": "El jazz del gato Félix".

Es tracta d'un truc de gran originalitat i enginy, el qual plagué molt al públic.

PER ACABAR

En Gibert, a l'Apol, ha plegat. Feia la temporada a base d'unes quantes obres pornogràfiques, o poc menys: "Las castigadoras", "Las niñas de mis ojos", "Las nerviosas".

Però es veu que això no dóna.

Millor.

Hem rebut una nota del teatre Intim, en la qual se'ns dóna compte dels projectes que Adrià Gual, el meritíssim director i autor, prepara aquest any.

Grans projectes són. Mereixen tots els nostres elogis.

La "Societat d'Autors" reforma els Estatuts. La reforma consisteix en, a més del 10 per 100 que es cobra sobre els drets de representació d'obres, fer pagar als autors una quota mensual de 5 pessetes.

I a Madrid, de les obres que s'estrenen i es representen a Madrid, la Societat no en cobra cap tant per cent.

Home, potser en farem un gra massa!

Carme Buxadós

Es troba entre nosaltres, de retorn d'una llarga estada en terres d'Amèrica, aquesta estimabilíssima actriu catalana.

A Barcelona havia fet, anys enrera, glorioses campanyes treballant sempre a teatres de primera categoria.

Són moltes les obres que ha estrenat, són molts els elogis que ha merescut per part del nostre públic i dels nostres autors.

Carme Buxadós triomfarà novament als nostres escenaris. Mentre això arriba, benvinguda sigui a la seva terra!

Pro Daroqui

La companyia Claramunt-Adrià, mentre l'Associació d'artistes lírics i dramàtics i el Sindicat d'artistes teatrals no tinguin resolt el problema de les pensions als actors vells o invàlids, ha acordat, mentre duri la seva actuació, passar 30 ptes mensuals a Vicens Daroqui, com a tribut al que representa en el nostre teatre. Si això fessin totes les companyies teatrals, molt podria fer-se a profit dels vells còmics. Almenys cada companyia podria encarregar-se d'un d'aquests artistes, que després de molts anys de treball, es troben a la misèria.

BOB

"On va Catalunya?", per Marcellí Domingo.

Fa pocs mesos ens arribà un llibre a les mans en el que Lleó Trotzky es preguntava, amb una angúnia, amb una passió terribles: "On va Anglaterra?" (1).

Avui, el nostre Marcellí Domingo, a imitació de Trotzki potser, es pregunta: "On va Catalunya?" Però ens fa l'efecte—tal vegada ens equivoquem—de què s'ho pregunta de portes enfora, de cobertes enfora. Trotzky es va proposar resoldre un problema capital, importantíssim. Marcellí Domingo sembla que sols s'ha proposat escriure un llibre, cosa que sempre és d'agrair. En aquest llibre de Marcellí Domingo li manca potser fil conductor, unitat, finalitat. Deixa la pregunta enlaire, el problema sense resoldre.

I deu ésser veritat aquell vell axioma de què l'estil fa l'home. En aquest llibre d'En Marcellí Domingo salta de seguida a la vista l'orador.

"On va Catalunya?" és un recull d'articles interessants i vibrants, escrit en un estil encès que apassiona el lector des de les primeres pàgines.

"La Barraca", de Blasco Ibàñez.

En les vidrieres de les llibreries i en els mostradors dels quioscos, ha aparegut la famosa novella de Blasco Ibàñez "La Barraca", traduïda al català pel notable litera i periodista Miquel Duràn.

"La Barraca" és la interessant novella de l'hora valenciana, d'aquella terra lluminosa de parla catalana. És la primera obra del seu autor que fou traduïda a tots els idiomes cultes, i ara es reintegra de manera admirable a son propi idioma.

"La Barraca" passa, justificadament, per una de les millors novel·les de Blasco Ibàñez. La acció és molt senzilla i es desenrotlla amb una claredat, amb una lògica que no deixen res a desitjar. Els personatges tenen el relleu d'ésser vivents, i el drama és tan natural, està presentat d'una faïso tan objectiva

(1) ¿Adonde va Inglaterra? León Trotzky. Edicio Biblos, 375 ptes.

Ja ha començat la segona volta del Campionat de Catalunya, i com que no podia ésser altra cosa, hi va haver allò que se'n diu emoció per tot arreu.

Al camp del "Barcelona", l'"Europa" hi va fer un xic el pinxo; volem dir que si els blau-grana no s'haguessin animat bon xic a la segona part, a ben segur que haurien rebut novament del carpó.

Va ésser una cosa animada de debò: tant per la qualitat de futbol que s'hi desenrotllà, com pels incidents que hi va haver.

El "Barcelona", però, va guanyar, i nosaltres, que no li volem regatejar mèrits, hem de confessar que s'ho mereixia; va jugar molt millor que el seu contrincant i més desgraciat també.

Ara que ja hem parlat del partit, caldrà que parlem dels accidents; com hem dit, no foren escassos.

Primer, la gran bronca a Samitier i... el gran aplaudiment; després, les brutícies de tres o quatre jugadors dels dos clubs, i, finalment, la ja acostumada "botifarra" i altres "pormenores" que en partits d'aquesta categoria ja s'han fet imprescindibles.

Res, que vam fruir.

L'"Espanyol", a Badalona, com de costum, va guanyar perquè havia de guanyar, o sigui perquè aquella dona que li va tirar les cartes li ho va assegurar i no podia torçar-se la predicció.

Va fer un gol al "Badalona", més ben dit, el "Badalona" es va fer un gol i a En Zamora els badalonins no n'hi van fer cap, malgrat i que algunes vegades la pilota va rebotar per la part inferior del pal.

Decididament, l'"Espanyol" enguany és imbatible; sabem, però, que l'acta d'aquest partit és protestada pel "Badalona". Com si tal cosa!

A Sabadell i a Terrassa hi va haver coses extraordinàries, o sigui dos empats; el "Sabadell" amb el "Gràcia" a dos gols, i el "Terrassa" amb el "Sans" a cap gol.

Aquests dos resultats foren les veritables sorpreses del dia.

Per a demà passat la cosa es presenta un xic confosa, també; els partits que sobresurten són "Sans"- "Barcelona" i "Espanyol"- "Sabadell".

Veurem el que passa!

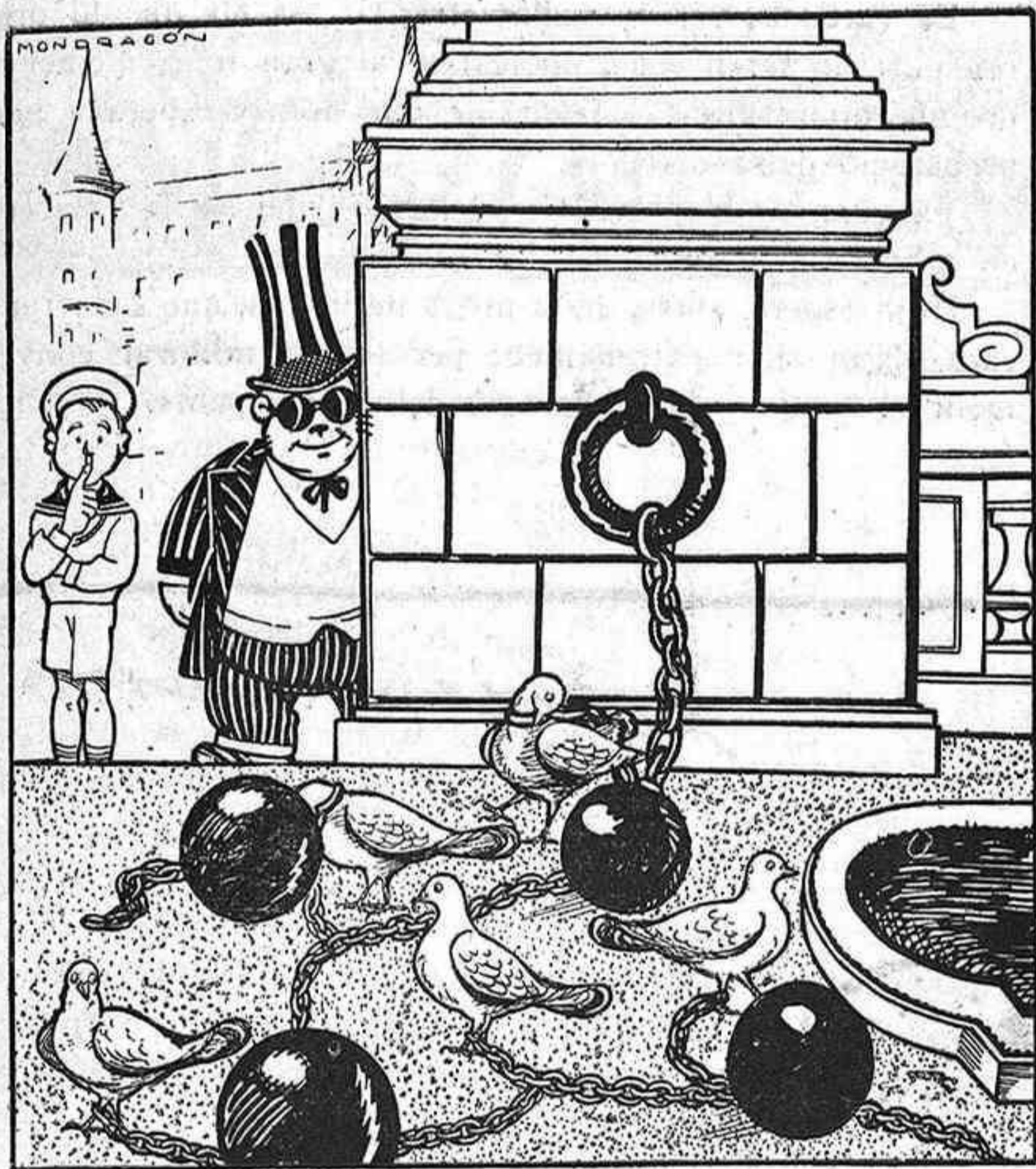
BOXA

Ja us heu innovat de la derrota d'Uzcudun? Ja era de preveure; el cor ens deia que tota la fama que es donava a aital boxador, es tornaria aigua-poll.

Per això va fer aixecar les multituds plenes d'entusiasme pendents de les seves victòries? Per això va fer fer el ridícul a més d'un periodista posant-lo als núvols?

La derrota d'Uzcudun per Risko, l'ha aixafat completament... i no ens volem embolicar gaire, no fos cas que, de retop, ens aixafés ell a nosaltres.

Aquesta nit a l'Olympia hi ha cosa bona, si en realitat ho

TOT TE SOLUCIO A AQUEST MON

—No es volien acostumar els coloms a la Plaça de Catalunya? Doncs ara s'hi acostumaran!

i tan imparcial i amb artística vigoria, que captiva i emociona profundament.

Es un encert indiscutible de la "Biblioteca Europa" l'haver afegit a la seva col·lecció aquesta novella valenciana, obra mestra de Blasco Ibáñez.

L'edició, dintre la norma de la "Biblioteca Europa", és pulcra i ben presentada, i ostenta una magnífica portada a tricomia, del notable dibuixant valencià Artur Ballester.

S'ha posat a la venda "La Barraca", en català, i pels exemplars venuts, es pot ja considerar com un èxit editorial.

ALPHA

CAL RESPECTAR L'ORTOGRAFIA

—Que vas ben abillat, noi!

—Es que l'"abillo"!

resulta, perquè, fillets de Déu, el que és avui dia, corre cada enganyifa que fa feradat.

Boxarà l'Alís amb l'"as" italià Oldani, i el popular Torelló amb Tejeiro, campió de Catalunya.

El programa, doncs, sembla que valgui la pena; veurem què passa.

ATLETISME

La "U. S. de Sans" continua els entrenaments per a la forta prova que organitza: Campionat d'Espanya a fons, Marathon.

Es varen córrer 29 quilòmetres, i tots els que hi prengueren part ho feren sense llançar-se al gran fons, i d'ací que el promig no resultés el favorable que hom n'esperava per a la preparació dels corredors.

Va guanyar la prova Genís Ramos, del "F. C. Barcelona", en 1 hora 54 minuts.

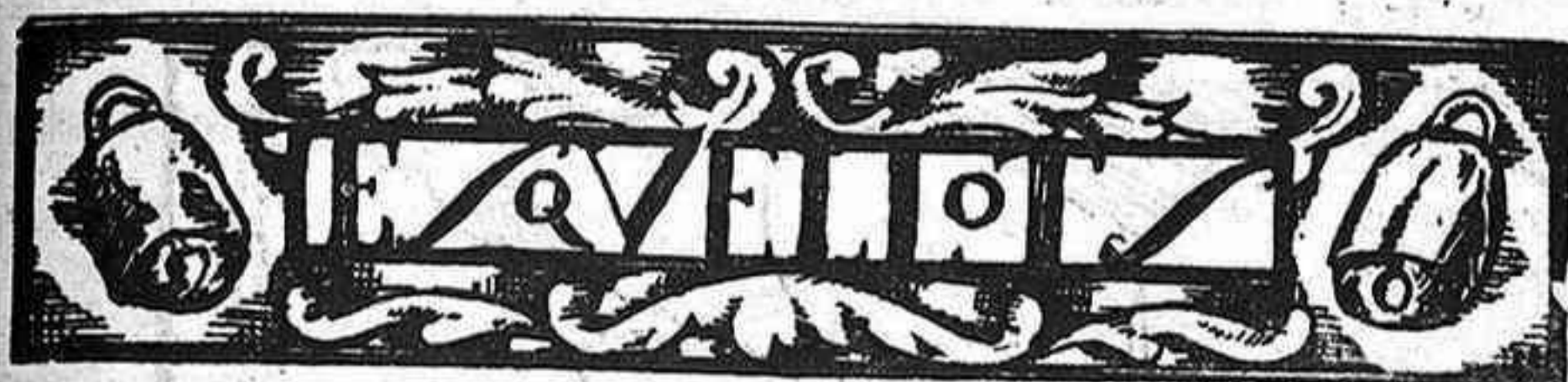
Hom espera, abans de la prova definitiva, que s'efectuarà encara algun altre entrenament per tal de millorar convenientment el temps i la preparació dels participants.

TEIXI

INCONGRUENCIES DE LA VIDA

—Té, quan el metge em recomana sol, em posen a la "sombra"!

L'Assemblea Nacional ha convingut de respectar les vacances de Pasqua. En virtut d'això, no es celebraran sessions plenàries durant el mes de desembre.

✱

A la "Casa Sociedad Católica" es reuní el ple del Comitè de Confederacions Catòliques.

Van tractar de l'ingrés d'importants nuclis obrers del Nord. Com es deuen fregar les mans els accionistes de les Companyies!

✱

A Roma, una joveneta, Llúcia Minon, acusada de propaganda comunista, ha estat absolta per manca de proves.

Però és possible que a la Itàlia de Mussolini s'absolgui a un processat per comunista, amb un motiu tan insignificant?

✱

En Cambó ha anat a Madrid. En Cambó és el Mecenes de la "Fundació Bernat Metge". Alguna cosa bona havíem d'agrair-li.

En Cambó ha anat a Madrid? Sí, sí; però no per a res que tingui relació amb l'"Exposició del llibre català".

✱

S'ha acomplert un any de la mort del venerable Josep Nakens.

Ell sí que era un republicà de debò i un home digne!

✱

A El Ferrol, una mare amb el seu filllet als braços—filllet al que no podia mantenir—s'ha llançat al mar.

Sortosament, pogueren salvar-se de la mort.

Ara, caldria salvar-los de la misèria.

✱

A Viena, un home ha disparat sis trets de revòlver contra l'alcalde.

Quan l'han detingut ha dit que s'alegrava de no haver ferit a l'alcalde. Si es decidí a l'agressió no fou amb cap mal intent, sinó per a cridar l'atenció sobre la seva misèria.

Veus ací un procediment que, si es posava de moda, no tranquil·litzaria gens els alcaldes.

✱

Heus ací el que comunica a "La Vanguardia" el seu corresponçal de Blanes:

"— Nuestro particular amigo y compañero en la prensa, don Juan Bosch Nualart, ha sido invitado por la "Liga de Perseverancia de Santa Coloma de Farnés" para dar una conferencia en aquella localidad, y en fecha próxima disertará sobre el tema: "Serenitat cristiana".

La temperatura ha descendido a cero grados—Corresponçal."

Es comprèn clarament el descens de la temperatura, tractant un tema tan fresc i tan "serè"... que fins glaça.

✱

Heus ací una anècdota esdevinguda a una ciutat veïna, ben reveladora de les bestieses que es fan en certes entitats clericals.

Un voluntariós aficionat ingressà en un nou quadro escènic, i, en preguntar-li el director la classe de treball a què es dedicava, contestà:

—Faig dones.

—¿...?

—Sí, senyor; treballava a la societat catòlica X, i quan havia de sortir alguna senyora, sortia jo.

Ll. R. C.: En cartera.—M. D. C.: Es va publicar a "La Campana de Gràcia".—A. P.: Ho sentim molt, però no us podem complaure.—F. D.: Us ho publicarem amb molt de gust, però, francament, no entenem què voleu dir.—F. de P. R. C.: Anirà aviat.—Viso: Hem traspassat "Lectures" al nostre col·lega "La Campana". Anirà probablement aquesta mateixa setmana.—T. Rusca: Anirà probablement a "La Campana".—J. D. P.: Què se'ns rifeu, mestre?—J. C.: Aquesta vegada no ens heu convençut.—A. C.: Alguns dels vostres treballs són massa llargs. Els altres ja procurarem publicar-vos-els.—Nen: Està bé, però és una mica massa... nen.—R. F.: Perfeccioneu el vostre català, apreneu de fer versos i... després ja en parlarem d'això de triomfar.—V.: Aquesta vegada no ens conveneu.—C. B.: Va entre els esquellots.—F. A. S.: Estan bé, els versos, però, serien poc interessants per als nostres lectors.—Ll. B. i V. Aprofitem una de les vostres anècdotes per a un esquellot, les altres tenen poca gràcia.

Imprempta L'Esquella i La Campana : Olm, 8, Barcelona

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Caixes del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sifilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regnerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pesse-tes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sòkatarq, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

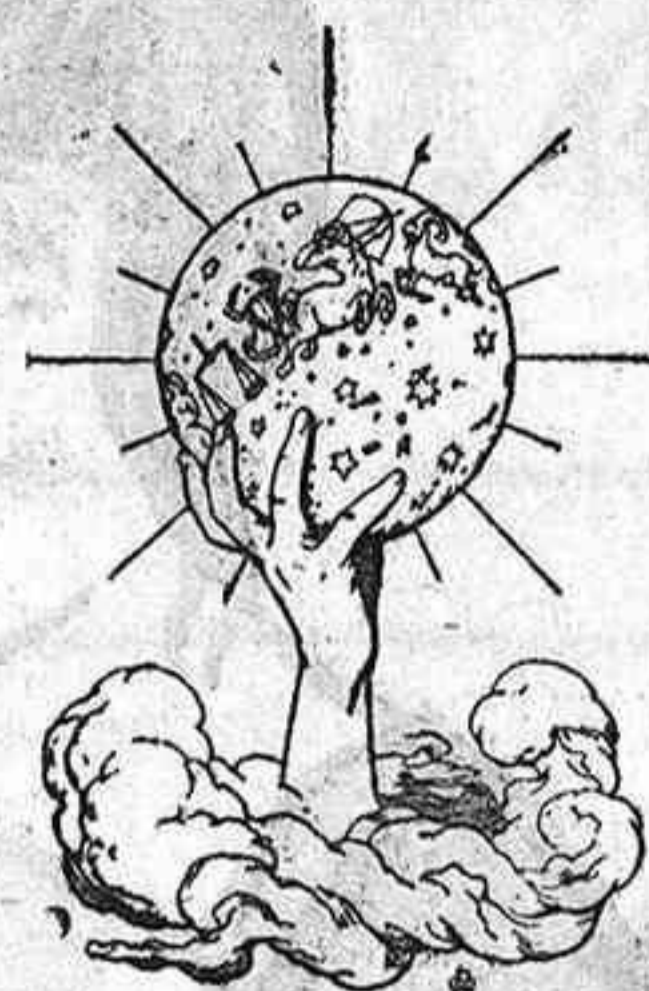
Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el **paper de fumar** **SMOKING** de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELEFON A. 4115

Si quiere tener una participación al billete entero de la
Lotería de Navidad
Número 38.065

COMPRE

El Año en la Mano

Almanaque-Enciclopedia de la vida práctica para 1928

El Año en la Mano es el libro más popular que se publica en España

Se vende a los precios siguientes: { Edición en rústica . . . Ptas. 1'50
> encuadernada. > 2'—

Màximes i mals pensaments

Lema: **Pensa mal i no erraràs**

per **Santiago Rusiñol**

Preu: 2 pessetes

Edició en paper de fil marca Guarro Pessetes 5

OBRA NOVA

PERE COROMINAS

Putxinlel·lis

(Teatre)

Un volum 8^u

Pessetes 4

TALONARIS de la Rifa de Nadal

50 fulles Ptes. 1
100 fulles Ptes. 1'50

A R A N C E L E S DE ADUANA

Edición oficial, encuadernada. Pesetas 20

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorga rebaixes.

PINYAROL X.

ES QUEIXEN PERQUE VOLEN

—Què diu que troba la llet dolenta? Doncs, miri, és de la mateixa que va prendre abans d'ahir!

PINYAROL

MUSICOMANIA

Ella.—A mi la música m'encanta, m'apassiona!
Ell (apart).—Doncs, per què no n'aprèn? Tots hi guanyariem!